

ІНСТРУКЦІЙНА КАРТКА
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 5
з дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці»
Тема заняття. Вибір типів та визначення необхідної кількості первинних
засобів пожежогасіння. Надання першої долікарської допомоги при
нещасних випадках

Дидактична мета: Формування у майбутніх фахівців умінь та компетенції для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах, набутті студентами знань, умінь і компетенцій ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у професійній діяльності. Набуття навичок роботи з технічними засобами гасіння пожеж, надання долікарської допомоги потерпілим.

Виховна мета: Виховувати науковий підхід, застосування практичних знань у роботі, формування у студентів ключових компетенцій, відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях, усвідомлення нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці на робочих місцях, працелюбності, відповідальності.

Розвивальна: розвиток самостійності, наукового підходу.

Матеріально-технічне оснащення робочого місця: інструкції з охорони праці і пожежної безпеки, підручники з дисципліни, зразки інструкцій з охорони праці і пожежної безпеки, нормативні документи, інструкційні картки, мультимедійний проектор, ноутбук, навчальні відеофільми, вогнегасник.

Основні правила безпеки: Знати правила і норми пожежної безпеки та виробничої санітарії. Дотримуватись інструкцій з охорони праці і пожежної безпеки при роботі в кабінеті.

Місце проведення: кабінет охорони праці і безпеки життєдіяльності

Зміст та послідовність виконання завдань

Інструктаж з охорони праці. Група ділиться викладачем на малі групи. Короткі відомості з теоретичної частини роботи. Основним нормативно-правовим актом з питань пожежної безпеки для об'єктів, що перебувають в експлуатації, безперечно, є [Правила пожежної безпеки в Україні](#) (НАПБ А.01-001-2015). Із 3 жовтня 2017 року чинна [нова редакція Правил пожежної безпеки в Україні](#), затверджена [наказом Міністерства внутрішніх справ України N 1417](#).

Завдання 1. Ознайомитись з порядком застосування технічних засобів гасіння пожеж.

Завдання 2. Ознайомитись з порядком вибору типів та визначенням необхідної кількості первинних засобів пожежогасіння.

Завдання 3. Розв'язати задачі (розподіляє викладач задачі для малих груп).

Задача 1.

Розрахувати кількість вогнегасників у навчальному корпусі №1, якщо площа підлоги поверху становить 400 м², кількість поверхів – 4.

Задача 2.

Розрахувати кількість вогнегасників у навчальному корпусі №2, якщо площа підлоги поверху становить 320 м², кількість поверхів – 3.

Задача 3.

Пояснити необхідність встановлення вогнегасників у виробничому приміщенні

категорії «Д» площею 80 м². Вказати відстань від можливого осередку пожежі до місця розташування вогнегасника.

Задача 4.

Пояснити, як підготувати вогнегасник ВПП-10 до роботи та періодичність контролю вмісту в балоні двоокису вуглецю. Назвати строк експлуатації вогнегасника.

Задача 5.

Територія хлібоприймального підприємства становить 14000 м². Розрахувати необхідну кількість пожежних щитів та вказати перелік засобів пожежогасіння, які розміщуються на щиті.

Задача 6.

Пояснити як користуватись вогнегасником і вимоги до розміщення вогнегасників. Чи можна використовувати хімічно-пінні вогнегасники для тушіння електрообладнання під напругою. Назвіть відстань від вогнегасника до електрообладнання.

Задача 7.

Скласти план і пояснити порядок дій у разі пожежі при заготівлі грубих кормів і силосу.

Задача 8.

Накреслити план евакуації аудиторії. Пояснити план евакуації.

Задача 9.

Скільки повинно бути евакуаційних виходів:

А) в приміщенні, де перебуває 30 людей і відстань від найвіддаленішої точки підлоги до зазначеного виходу становить 20 метрів;

Б) у приміщенні цокольному площею 250 м², де постійно перебуває 7 людей.

Задача 10.

Розробити організаційні та технічні заходи пожежної профілактики в агрофірмі (на фермі).

Завдання 4. Ознайомитись з порядком надання першої долікарської допомоги при нещасних випадках.

Завдання 5.

Пояснити правила охорони праці при користуванні електроприладами та порядок надання першої медичної допомоги у разі ураження електричним струмом.

Методичні рекомендації з виконання та оформлення

Уважно вивчити порядок вибору типів та визначення необхідної кількості первинних засобів пожежогасіння, поради щодо надання долікарської допомоги при нещасних випадках в екстремальних ситуаціях. Користуватись підручниками з дисципліни Катренко Л. А., нормативними документами з охорони праці, інструкціями з охорони праці і пожежної безпеки, методичними рекомендаціями з надання першої долікарської допомоги потерпілим.

Поради щодо надання долікарської допомоги при нещасних випадках в екстремальних ситуаціях

Послідовність надання першої допомоги

1. Усунути дію на організм ушкоджуючих факторів, які загрожують здоров'ю та життю потерпілого, — звільнити від дії електричного струму, винести з

отруєної атмосфери, загасити палаючий одяг, витягти з води тощо, оцінити стан потерпілого.

2. Визначити характер та важкість травми, найбільшу загрозу для життя потерпілого та послідовність дій щодо його порятунку.

3. Виконати необхідні для рятування потерпілого дії в порядку терміновості — відновити прохідність дихальних шляхів, провести штучне дихання, зовнішній масаж серця, зупинити кровотечу, іммобілізувати ушкоджені частини тіла, накласти пов'язку тощо.

4. Підтримувати основні життєві функції потерпілого до прибуття медичного працівника.

5. Викликати швидко медичну допомогу чи лікаря або ж ужити заходів для транспортування потерпілого в найближчий лікувальний заклад.

Що робити при наданні першої допомоги

Поранення — терміново припинити кровотечу; захистити рану від забруднення та інфекції — накласти асептичну пов'язку, за наявності дезінфікуючих засобів (перекис водню, розчин фурациліну, спиртовий розчин йоду, бензин тощо) протерти шкіру навколо рани, видалити невеличкі чужорідні тіла тільки з поверхні та навколо рани; якнайшвидше доставити пораненого в лікувальний заклад, суворо дотримуючись правил транспортування для конкретного типу поранення.

Не **можна** — промивати рану водою, засипати ліками, змазувати мазями, накладати вату!

Ушкодження:

— *при забитті* — забезпечити спокій ушкодженому органу, накласти давлячу пов'язку, прикласти охолоджений предмет;

— *при розтяжках* — зафіксувати суглоби, прикласти охолодження, для зменшення болю дати анальгін та амідопірин;

— *при вивиху* — накласти холодний предмет; застосувати обезболювання, іммобілізувати кінцівку в положенні вивиху;

— *при переломах* — терміново іммобілізувати кістки в місці перелому накладанням шин, провести профілактику шоку на загальних засадах; транспортування та особливо перекладання повинні бути вкрай обережні;

— *при здавленнях* — накласти джгути як при зупинці кровотечі, обкласти ушкодження охолодженими предметами, у разі ушкодження кінцівок іммобілізувати їх за допомогою шин, у разі шоку потерпілого зігріти, можна ввести наркотичні та серцеві засоби;

— *при удушенні (утепленні)* — терміново звільнити дихальні шляхи, робити штучне дихання (16—18 разів/хв.) та зовнішній масаж серця, постійно зігрівати. Електротравми — негайно припинити дію електричного струму, терміново доставити в лікувальний заклад, у разі припинення дихання або зупинки серця провадити штучне дихання (12—16 разів/хв.) та зовнішній масаж серця (50—60 разів/хв.) упродовж усього часу до відновлення дихання та серцевої діяльності; ввести серцеві засоби, зігріти.

Опіки:

— *при термічних* — одяг розрізати навколо опіку, не відриваючи від тіла, накласти суху асептичну пов'язку; при великих опіках загорнути в сухе простирадло, терміново доставити в лікувальний заклад;

Не треба — промивати опіки, змащувати, торкатися руками, проколювати пухирі!

— *при хімічних* — промивання згідно з властивостями конкретного типу хімічної речовини: кислоти — лугом, луг — кислотою, у разі дії вапна — олією.

Отруєння:

— *чадним газом* — винести на свіже повітря, робити штучне дихання, розтирати, гріти ноги, дати подихати нашатирним спиртом;

— *харчові* — промити шлунок, органи травлення, дати пити багато рідини, зігрівати, дати активоване вугілля, фталазол, антибіотики (4—6 разів на день);

— *отрутохімікатами, ліками* — термінове промивання, при необхідності робити штучне дихання та реанімаційні заходи, доставити в лікувальний заклад.

Контрольні питання:

1. Назвіть первинні засоби при гасінні пожеж?
2. Які види вогнегасників Ви знаєте?
3. Як розрахувати необхідну кількість вогнегасників?
4. У яких випадках використовують порошковий вогнегасник?
5. Як проводять евакуацію у разі виникнення пожежі?
6. Як скласти план евакуації і розрахувати кількість евакуаційних виходів?
7. Порядок дій при термічних опіках.
8. Долікарська допомога при ураженні електричним струмом.

Після виконання роботи студент повинен знати:

- типи вогнегасників та порядок їх застосування,
- порядок дій у разі виникнення пожежі,
- порядок застосування первинних засобів гасіння пожеж,
- порядок надання першої долікарської допомоги при нещасних випадках.

Студент повинен вміти:

- користуватись первинними засобами гасіння пожеж,
- розробляти план евакуації,
- вибрати тип та розрахувати необхідну кількість вогнегасників,
- здійснювати надання першої долікарської допомоги при нещасних випадках;
- Приймати участь у підготовці інструктажів з охорони праці.

Домашнє завдання: Повторити тему : *Пожежна безпека. Система організаційно-технічних заходів. Система попередження пожеж та пожежного захисту. Надання першої допомоги при нещасних випадках.*

Тестові завдання для контролю знань.

Рекомендована література: Л.А. Катренко «Охорона праці», Навч. посібник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007, с.

Щомісячний професійний журнал «ОХОРОНА ПРАЦІ І ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА», <http://oppb.com.ua/>

Науково-виробничий журнал «Охорона праці», <http://ohoronapraci.kiev.ua/ua/>

Кодекс цивільного захисту України

Ознайомтесь

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Горохівського коледжу ЛНАУ [http:// www.gkl nau.at.ua](http://www.gkl nau.at.ua) - платформа дистанційного навчання MOODLE Горохівський коледж ЛНАУ/ курс «Безпека життєдіяльності та охорона праці»;
2. Сайт [методичного кабінету Горохівського коледжу ЛНАУ](https://1784073.site123.me/) (електронна бібліотека) <https://1784073.site123.me/>.
3. Сайт [Державної служби України з питань праці](http://dsp.gov.ua/) <http://dsp.gov.ua/>.
4. Сайт [Управління Держпраці у Волинській області](http://lutsk.dsp.gov.ua/) <http://lutsk.dsp.gov.ua/>.
5. Горохівська центральна районна бібліотека, вул. Шевченка 14, тел. 2-10-43.
6. Офіційна Інтернет-сторінка Верховної Ради України <http://www.portal.rada.gov.ua>
7. Офіційна Інтернет-сторінка Кабінету міністрів України <http://www.kmi.gov.ua>
8. Офіційна Інтернет-сторінка Державного комітету статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України <http://www.social.org.ua/>
10. [Правила пожежної безпеки в Україні](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15>
11. [Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1229-16)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1229-16>
12. [Аналітична довідка про пожежі та їх наслідки в Україні за 12 місяців 2019 року](#)

Інструкційна картка складена викладачем _____

Савченко С.О.

*Інструкційна картка розглянута і затверджена на засіданні циклової комісії агротехнічних дисциплін
Протокол від 30.08.2019 року № 1
Голова циклової (предметної) комісії _____ Р. Р. Кондратюк*

